

Sygn. akt III Ca 72/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Krystyna Hadryś

Sędzia SO Andrzej Dyrda

Sędzia SR del. Anna Hajda (spr.)

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko K. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 5 listopada 2013 r., sygn. akt I C 105/13

1 oddala apelację;

2 zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Krystyna Hadryś SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Powód A. G. wniósł o zasądzenie od pozwanej K. J. kwoty 20.000,00 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości 20 % w skali roku od dnia 09 marca 2010 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu powód A. G. podniósł, że w dniu 09 marca 2010 roku zawarł z pozwaną K. J. umowę pożyczki, na podstawie której pożyczył pozwanej K. J. kwotę 20.000,00 złotych na okres od dnia 9 marca 2010 roku do 9 października 2010 roku. Ponadto powód A. G. podniósł, że pomimo upływu terminu spłaty pożyczki, pozwana K. J. nie zwróciła pożyczonej kwoty wraz z umówionymi odsetkami.

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 27 października 2011 rok Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W dniu 30 października 2012 roku pozwana K. J. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, którym zaskarżyła nakaz zapłaty w całości, domagając się oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwana K. J. podniosła, że nie zawierała z powodem A. G. umowy pożyczki oraz, że nie zna powoda A. G..

W piśmie z dnia 06 maja 2013 roku pozwana K. J. zaprzeczyła, aby pożyczyła od powoda kwotę 20.000,00 złotych oraz podniosła, że utrzymuje się z emerytury z ZUS, a zatem pożyczanie od kogokolwiek kwoty 20.000,00 złotych, oprocentowanej w wysokości 20 procent w skali roku, jest dla pozwanej trudne do wyobrażenia. Ponadto pozwana zaprzeczyła, aby składała podpisy na pierwszej i drugiej stronie umowy pożyczki z dnia 09 marca 2010 roku.

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy w Raciborzu zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 20.000,00 złotych wraz z umownymi odsetkami w wysokości 20% w skali roku od dnia 9 marca 2010 roku oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.667,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawą tej treści rozstrzygnięcia było ustalenie, że w dniu 09 marca 2010 roku K. J. jako pożyczkobiorca oraz A. G. jako pożyczkodawca zawarli pisemną umowę pożyczki, na podstawie której A. G. pożyczył K. J. kwotę 20.000,00 złotych na okres od dnia 09 marca 2010 roku do 09 dnia października 2010 roku. K. J. zobowiązała się zwrócić A. G. kwotę pożyczki wraz z umownymi odsetkami w wysokości 20 procent w skali roku za okres od dnia zawarcia umowy do dnia zwrotu pożyczki. W dniu 09 marca 2010 roku K. J. otrzymała od A. G. kwotę 20.000,00 złotych w gotówce.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dowodu z umowy pożyczki oraz dowodu z opinii biegłego do spraw pisma ręcznego C. H..

W ocenie Sądu Rejonowego opinia biegłego C. H. była wiarygodna. Opinię biegłego C. H. Sąd Rejonowy ocenił przez pryzmat zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków. W ocenie Sądu Rejonowego opinia biegłego C. H. jest logiczna, nie zawiera sprzeczności z zasadami wiedzy powszechnej, treść opinii wskazuje na wysoki merytoryczny poziom biegłego. Nie budzą również wątpliwości wyrażone w opinii wnioski, które są stanowcze i należyte uzasadnione. W ocenie Sądu Rejonowego biegły w sposób wyczerpujący odpowiedział na pisemne zarzuty pozwanej K. J. do opinii.

Sąd Rejonowy, na podstawie art. 247 k.p.c., oddalił wniosek pozwanej K. J. o dopuszczenie dowodu z zeznań stron na okoliczność nie zawarcia umowy pożyczki, że strony się nie znają, sposobu i okoliczności udzielenia pożyczki, albowiem dowód ten był niedopuszczalny.

Wobec poczynionych w sprawie ustaleń Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione w całości. Dochodząc do powyższej konstatacji Sąd Rejonowy kierował się następującą wykładnią przepisów prawa.

Umowa pożyczki jest jedną z umów nazwanych, uregulowaną w przepisach art. 720 i następane k.c. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Jako, że przepis art. 720 § 1 k.c. jest przepisem względnie wiążącym, zgodnie z art. art. 3531 k.c. (art. 3531 k.c. stanowi, że strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości <naturze> stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego) dopuszczalna jest umowna modyfikacja ustawowego „wzorca” umowy pożyczki, w szczególności dopuszczalne jest wprowadzenie obowiązku pożyczkobiorcy zwrotu kwoty udzielonej tytułem pożyczki wraz z umówionymi odsetkami od tej kwoty, stanowiącymi wynagrodzenie pożyczkodawcy. W dniu 09 marca 2010 roku maksymalne umowne odsetki mogły zostać umówione w wysokości 20 procent w skali roku (art. 359 § 21 k.c. w związku ze stopą kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w wysokości 5 procent w skali roku).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy zauważył Sąd I instancji, że powód A. G. posiadał wobec pozwanej K. J. roszczenie o zapłatę kwoty 20.000,00 złotych wraz z umownymi odsetkami w wysokości 20 procent w skali roku od dnia 09 marca 2010 roku do dnia zapłaty, wynikające z umowy pożyczki z dnia 09 marca 2010 roku.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy, na podstawie art. 720 § 1 k.c. w zw. z art. 3531 k.c. zasądził od pozwanej K. J. na rzecz powoda A. G. kwotę 20.000,00 złotych wraz z umownymi odsetkami w wysokości 20 procent w skali

roku od dnia 09 marca 2010 roku do dnia zapłaty. Odsetki umowne uzasadniał przepis art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 359 § 21 k.c. oraz w zw. z umową pożyczki z dnia 09 marca 2010 roku.

Orzeczenie w przedmiocie zwrotu kosztów procesu uzasadniał art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 109 § 1 i 2 k.p.c.

Z wyżej wskazanym orzeczeniem Sądu Rejonowego nie zgodziła się pozwana wywodząc apelację, zaskarżając wyrok w całości i domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa w całości z jednoczesnym zasądzeniem od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu w wysokości prawem przewidzianej. Jako ewentualny zawarto w apelacji wnioski o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Raciborzu z jednoczesnym przekazaniem rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skarżąca zarzuciła obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to przepisów art. 247 kpc i art. 277 kpc oraz art. 299 kpc polegającą na oddaleniu wniosku dowodowego pozwanej o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron, który to dowód został zgłoszony w szczególności w celu ustalenia okoliczności w jakich doszło do sporządzenia dokumentu umowy pożyczki, w sytuacji gdy przeprowadzenie tego dowodu było konieczne ze względu na występujące w sprawie szczególne okoliczności oraz konieczność wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a niemożliwych do wyjaśnienia na podstawie materiału dowodowego, którym dysponował Sąd I instancji.

W odpowiedzi na apelację powód domagał się jej oddalenia oraz zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję wg. norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie mogła odnieść zamierzonego skutku, a to wobec trafności zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym do poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych. Prawidłowo wskazał Sąd I instancji fakty, które uznał za udowodnione oraz dowody na których się oparł. Z tak ustalonego stanu faktycznego wyprowadził Sąd Rejonowy trafne wnioski i prawidłowo zastosował przepisy prawa. Dokonując kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia doszedł Sąd Okręgowy do przekonania, że należy zinterpretować Sąd I instancji dyspozycję art. 247 kpc, właściwie odnosząc tę regulację do okoliczności rozpoznawanej sprawy. Jak to słusznie wskazano w motywach zaskarżonego orzeczenia, pierwsza z przesłanek uprawniających do dopuszczenia dowodu z przesłuchania stron przeciwko osnowie dokumentu, tj. nie doprowadzenie do obejścia przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności, została w niniejszej sprawie spełniona. Zgodzić należy się także ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że nie zaistniała druga przesłanka, o której mowa w art. 247 kpc, umożliwiająca przeprowadzenie takiego dowodu, a to brak szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od reguły wyrażonej w omawianym przepisie. Reasumując, Sąd Okręgowy w pełnym zakresie podziela rozważania Sądu Rejonowego w tym zakresie i przyjmuje je za swoje. Odnosząc się do zarzutów zawartych w uzasadnieniu apelacji podkreślenia wymaga, że skarżąca – kwestionując fakt zawarcia z powodem umowy pożyczki – domagała się przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron na okoliczności jej zawarcia. Z pewnością dowód przeprowadzony dla ustalenia okoliczności zawarcia umowy nie może prowadzić do poczynienia ustaleń, że umowa nie została zawarta. Sąd Okręgowy podziela argumentację przedstawioną w motywach apelacji, iż dowodzenie za pomocą przesłuchania stron okoliczności w jakich miało dojść do sporządzenia dokumentu umowy pożyczki nie stanowi dowodu zwróconego przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu. Zwrócić należy jednak uwagę, że zaprezentowany pogląd znajduje zastosowanie przy niekwestionowaniu przez strony samego faktu zawarcia umowy, a może mieć znaczenie w sytuacji gdy jedna ze stron z okoliczności jej zawarcia wywodzi określone skutki prawne np. powołuje się na wady oświadczenia woli. Sytuacja taka nie miała miejsca w niniejszym postępowaniu. Podkreślić raz jeszcze należy, że pozwana kwestionowała sam fakt zawarcia z powodem umowy pożyczki. Powód przedkładając dokument potwierdzający fakt zawarcia umowy sprostał obowiązkowi wynikającemu z dyspozycji art. 6 kc, zatem powództwo musiało zostać uwzględnione. Nie można także podzielić stanowiska skarżącej, że wyrok został wydany z

naruszeniem normy art. 299 kpc. W okolicznościach sprawy nie może być mowy o niewyjaśnieniu faktów istotnych dla jej rozstrzygnięcia, z przyczyn wskazanych powyżej.

Powyższa konstatacja musi prowadzić do wniosku, że apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu, stosownie do treści art. 385 kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosownie do dyspozycji art. 98 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc i § 6 ust. 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSR(del.) Anna Hajda SSO Krystyna Hadryś SSO Andrzej Dyrda